

Treis dunnas sil podest litterar

Las auturas Carin Caduff, Leontina Lergier-Caviezel e Rut Plouda-Stecher han prelegiu a Vella

DA MARTIN CABALZAR/FMR

■ Sin invit dalla Chasa editura rumantscha e dalla Biblioteca Lumnezia han Carin Caduff, Leontina Lergier-Caviezel e Rut Plouda-Stecher prelegiu ord lur ovras e risda da lur occupaziun litterara. Alla serada litterara ellas novas localitads dalla Biblioteca Lumnezia a Vella ha la bibliotecara *Petronella Caviegl* saviu beneventar in tschec chischlet d'interessentas ed interessents. La moderatura *Anita Capaul* che tgamuna dapi 10 onns la Chasa editura rumantscha ha giu la cuida ed il plascher da saver presentar quella gada gest treis dunnas enina sil podi litterar, quei ch'ei – silmeins en Surselva – plitost ina raritad. Decennis, gie tschentaners alla liunga ei la litteratura romantscha numnadamein dominada cumpleinamein dils umens e per el decurs dils davos dus decennis ein era las dunnas s'emancipadas tec a tec ed adina dapli ella scena litterara. Cun ellas ei era la rolla dalla dunna ella litteratura romantscha semidada da rudien. In svilup legreivel che vegn speronza a secuntinuar era tier la generaziun giuvna, ch'ei tuttavia habla d'enrihir la litteratura romantscha cun novas opticas, novs aspects, novas facetts e novs messadis.

Rut Plouda-Stecher

L'autura valladra *Rut Plouda-Stecher* (72) ei naschida e carschida si a Tarasp e viva oz a Ftan. Ella ei stada mumma, scolasta e pura. Al publicum ha ella tradiu ch'ella hagi scret sias empremas poesias gia el temps da scola secundara e che la litteratura seigi adina stada per ella in siemi. Sias empremas emprovas litteraras ha ella denton giu publicau sut in pseudonim, damai ch'ella vevi buca la fidonza ch'ils texts seigien propi buns. Igl'emprems cudisch da poesias «Föglias aint il vent» ei la finala cumpariu per 1986, 2002 suonda «Scho scha nüglija nu füss» cun prosa cuorta ch'exista era sco cudisch auditiv. L'ovra ei era vegnida translata per tudestg, franzos e rumen. Siu novissim cudisch ch'ei cumpariu uonn porta il tetel «Verd s-chür». Ils davos onns ha Rut Plouda-Stecher era scret regularmeins contribuiziuns per l'emissiun «Impuls» da RTR e texts per carschi ed affons en periodicas e

Las treis auturas han prelegiu a Vella: (da sen.) Leontina Lergier-Caviezel, Rut Plouda-Stecher e Carin Caduff.

FOTO DANIELA DERUNGS

magazins. Actualmeins passenta ella sias vacanzas en Lumnezia ed ei fascinada dalla bellezza da quella vallada.

A Vella ha Rut Plouda-Stecher prelegiu prosa cuorta ord las duas ovras da prosa numnadas. En l'ovra «Scho scha nüglija nu füss» raquinta l'autura a moda impresiunonta l'istorgia da l'agen fegl mongo-loid Joannes ch'ei morts prematuramein cun 19 onns. L'autura fa quei ord la perspectiva digl affon e lai reviver cun respect e sensibilitad, a moda spontana, casuala e buca cronologica fragments, scenas e regurdientschas. Il spert aventurus da Robinson, dils mariners, dils capricorns (macuns), in summa la natira el ritmus e color dalla stagiuns paran da dar cunfiert e curascha da magunar la veta e «remagliar» quella ed il mund ord adina novas perspectivas. Ord siu novissem cudisch

«Verd s-chür» prelegia l'autura il text «Chapitscha cotschna», in dils 50 texts che reflecteschan igl incont, denton era l'ironia per la magia dalla veta. Era cheu serefectescha sia predilecziun per la prosa cuorta cun in fons poetic profund, accumpignada da mieds expressivs e d'ina viarva concisa reducida agl essenzial.

Leontina Lergier-Caviezel

La scribenta *Leontina Lergier-Caviezel* (64) ei naschida e carschida si a Vrin, ha empriu d'emploiada mercantila, ei stada ell'America, s'establa per entgins onns cun sia famiglia a Puntraschigna e viva ils davos decennis cun siu um ella vischinonza da Berna. Ella ha publicau raquents e poesias en diversas periodicas romantschas e scriva regularmeins columnas per La Quotidiana. Siu emp-

rem roman «Romana» ei cumpariu 2006 ella retscha litterara Nies Tschespet, il secund «Nus duas» 2011 ella Casa editura rumantscha. A Vella ha l'autura prelegiu ord siu tierz roman «Davos mugrins» cumpariu 2018. El ei vegniun translataus en tudestg dil schurnalist Jano Felice Pajarola. Siu meret ei d'haver definiu da niev la rolla dalla dunna en nossa societad.

Il roman criminal plein tensiun sebas sin ina tragedia misteriusa, capitada ils onns sissonta el vitg muntagnard da Crestas. La tragedia ei stada per tuts in legn, tonpli che la suletta perdetga che havess saviu tradir dapli, ei stada metta. Ton pli fetg creschan las speculaziuns ed inculpaziuns che fan la curella davos ils mugrins dil vitg, senza ch'enzatgi vegni ora publicamein cul marmugn, aschia

ch'il cass penal resta in misteri cun bia variantas. Per 20 onns pli tard reussescha ei ad ina dunna jastra, maridada el vitg, da sclarir acribicamein pass per pass il crim. Buca per plascher dils convischins che havess pli bugen fatg la gatta morta e cuvretg l'affera cul manti dall'emblidanza.

Sco Lergier declara lavura ella ses romans cun clars concepts, senza denton daventar sclavs da quels el process creativ da scriver. Siu lungatg ei cultivaus e cula bein, siu crimi ei plein tensiun e caztga da leger.

Carin Caduff

La tiarza autura *Carin Caduff* (32) ei carschida si a Vattiz en Val Lumnezia, ei stada matta d'au pair en Svizra franzosa, fatg in emprendissadi da commercianta, stada empau egl'exteriur e la finala setschentada ella bransch sociala. Ella lavura dapi 10 onns sco pedagoga sociala, l'entschatta cun giuvenils e dapi entgins onns cun carschi cun differents impediments a Wädenswil (ZH). Aunc adina lai ella encrescher fetg per la Lumnezia. Carin Caduff ei enconuschenta cunzun sco autura dils «Impuls» el Radio Rumantsch.

A la caschun dalla serada litterara a Vella ha Carin Caduff dau in schatg ord sias ovras aunc buca publicadas e quei – per gaudi digl'auditori – en siu genuin e nunconfundibel dialect lumnezian (da Vattöiz). Sco ella ha tradiu hagi ella entschiet gia bien e baul a scriver diari e cun 16 onns, duront sia dimora en Svizra franzosa, nua ch'ella fuvi bia persula e schevi enorm encrescher, hagi ella entschiet a scriver poesias sco ventil d'expresser sentiments e patratgs. L'inspiraziun persuerter survegni ella da situaziuns specialas e da persunas ch'ella entaup mintga gi en siu contuorn, ina gronda affinitad para ella da haver per natira ed animals. Siu lungatg ei direct e concret, senza firlefanzas e magari era influenzus dil lungatg plidau e dil slang giuvenil cun sias fermas expressiuns ch'augmentan l'autenticitad da ses texts. Ses protagonistas ein originals e bein enconschents als insiders indigens. En scadin cass ein ins spanegiaus sin igl'emprems cudisch dalla giuvna autura lumneziana.

reclama

Wochenend-Knaller

Gültig am 2. und 3. Oktober 2020

Denner falsches Schweinsfilet

Deutschland, 2 Stück, ca. 700 g, per 100 g

43%
1.29 statt 2.29*

Denner Wolfsbarsch

Griechenland, 2 x 375 g

45%
10.90 statt 19.90*

Marqués de Riscal Reserva DOCa Rioja

2015, Rioja, Spanien, 75 cl

Kunden-Rating:

★★★★★

40%
11.65 statt 19.50

Lucky Strike

Original Red / Amber / Sky / Wild Double Click / Tonic Double Click Box, 10 x 20 Zigaretten

- 9 Fr.
70.- statt 79.-*

Einzelpackung 7.- statt 7.90*

*Konkurrenzvergleich

Solange Vorrat / Druck- und Satzfehler vorbehalten / jetzt abonnieren: denner.ch/newsletter

Einer für alle **DENNER**